

DOMĀT.
DARĪT.
ZINĀT.

Izglītības satura plānošanas
principi vidusskolā:
ieviešanas soļi

Guntars Catlaks, VISC vadītājs
Igoris Grigorjevs, Ogres 1.vidusskolas direktors
2019.gada 21.augustā, Rīgā

Projekts Nr. 8.3.1.1/16/I/002 Kompetenču pieeja mācību saturā

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

Izglītības satura plānošanas principi vispārējās vidējās izglītības pakāpē

Izglītības satura plānošanas un īstenošanas principi (pašlaik)

1. Pārāk liels mācību priekšmetu skaits nedod iespēju iedziļināties.
2. Liels obligāto mācību priekšmetu skaits liedz atklāt un attīstīt savas intereses.
3. Profesionālo skolu audzēkņiem, vidusskolu un valsts ģimnāziju audzēkņiem ir **atšķirīgs stundu skaits** vispārīzglītojošos mācību priekšmetos, lai gan ir vienādi eksāmeni 12. klasē.
4. Latvijas skolēnu iespējas starptautiskā salīdzinājumā ar labākajām pasaules sistēmām nav pietiekami pielīdzināmas.

Mācību stundu skaits dažādos mācību priekšmetos (pašlaik)

	Profesionālās izglītības iestāde	Vidusskola	Ģimnāzija
Matemātika	320	420	525-700
Latviešu valoda	210	210	210
Svešvaloda	210	315	420-525
Ķīmija	210*	315	140-420

Vidējās izglītības pakāpes loma

Vidējās izglītības pakāpes loma ir **iespēja iedziļināties atbilstoši jaunieša interesēm un nākotnes mērķiem,**

- 1. padziļinot un vispārinot pamatzglītībā apgūto (10./11. klase),**
- 1. mācoties dziļāk, šaurākā mācību jomu lokā (11./12. klase).**

Obligātā mācību satura ietvars

Mācību jomas	Caurviju prasmes	Tikumi
<ul style="list-style-type: none">• Valodu• Sociālā un pilsoniskā• Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā• Dabaszinātņu• Matemātikas• Tehnoloģiju• Veselības un fiziskās aktivitātes	<ul style="list-style-type: none">• Kritiskā domāšana un problēmu risināšana• Jaunrade un uzņēmējspēja• Pašvadīta mācīšanās• Sadarbība• Pilsoniskā līdzdalība• Digitālā	<ul style="list-style-type: none">• Atbildība / Centība• Drosme / Godīgums• Gudrība / Laipnība• Līdzcietība / Mērenība• Savaldība / Solidaritāte• Taisnīgums / Tolerance

**Skolēnam tiks dota
iespēja nozīmīgi vairāk
mācīties sev interesējošu
saturu**

**Vismaz 30 % no mācību
laika mācoties mazāku
skaitu kursu saskaņā ar
savām nākotnes interesēm
(un apgūstot tos padziļināti)**

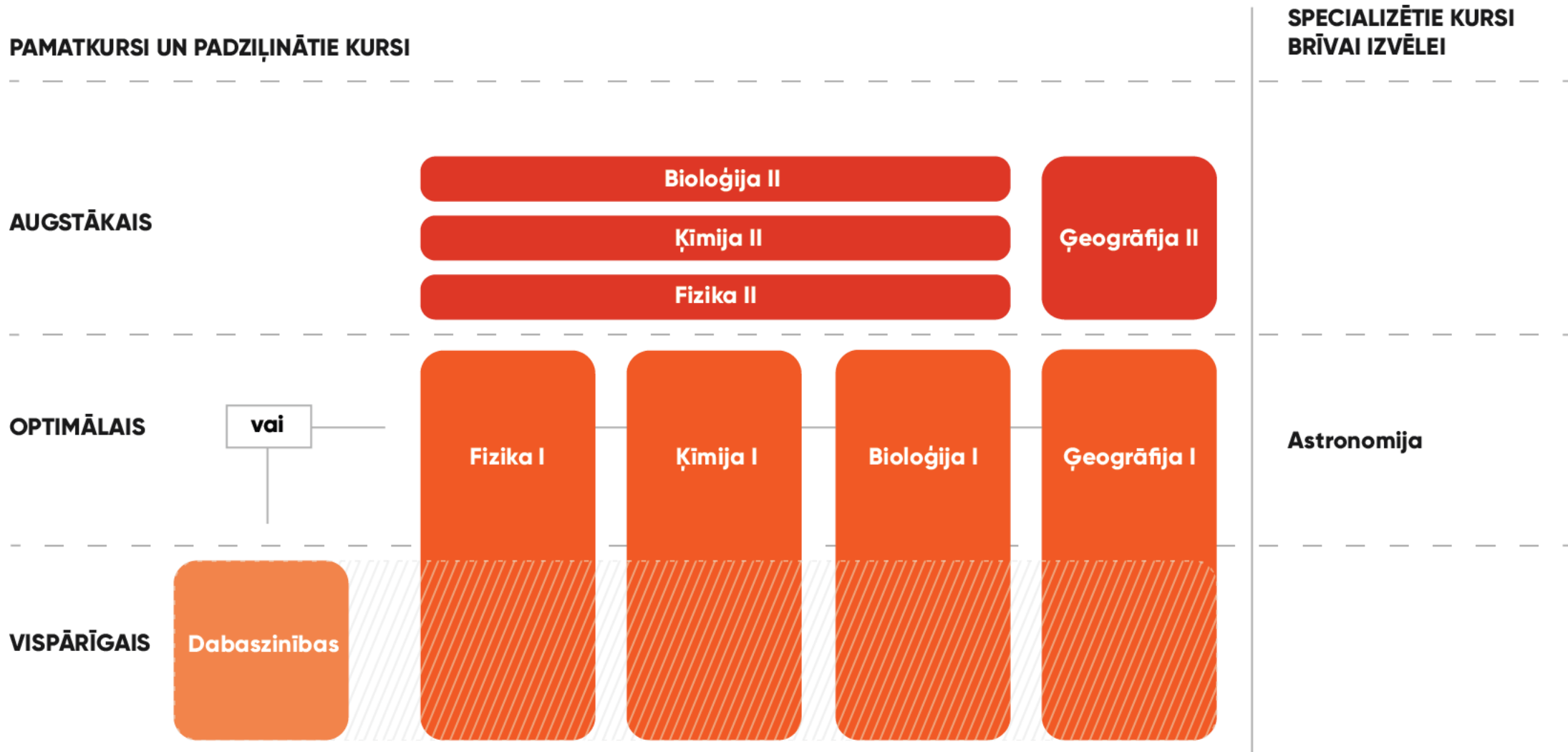
Mācību joma

Padziļinātie kursi

Pamatkursi

**Specializētie
kursi**

DABASZINĀTŅU MĀCĪBU JOMA

Jāapgūst Fizika I, Ķīmija I, Bioloģija I vai jāapgūst visi četri optimālā līmeņa pamatkursi.

Darba variants.

**Skolas izveido
savu izglītības
programmas piedāvājumu**

Skola veido izglītības programmu

1.

**Izglītības programmu īsteno
no 3360 līdz 3780 mācību stundās
klātienēs formā**

(tas skolēnam nozīmē mācīties līdz 36
mācību stundām nedēļā – kā pašlaik).

Skola veido izglītības programmu

2.

**Īsteno vismaz 2 padziļināto kursu
komplektus**

(katru kursu komplektu veido trīs
padziļinātie kursi ar vismaz vienu
atšķirīgu padziļināto kursu katrā no
komplektiem).

Skola veido izglītības programmu

3.

Īsteno pamatkursus visās mācību jomās

atbilstoši skolēna izvēlei piedāvājotajiem padziļinājotajiem kursiem.

Skola veido izglītības programmu

4.
Īsteno pamatkursu matemātikā
optimālajā līmenī;
piedāvā skolēnu izvēlei dabaszinātņu
pamatkursus optimālajā līmenī;
īsteno starpdisciplināru kursu
“Projekta darbs”.

Skola veido izglītības programmu

5.

Var:

**piedāvāt specializētus kursus;
veidot jaunus kursus, tos integrējot
vai sadalot;
īstenot kursus kādā no ES oficiālajām
valodām.**

Skola veido izglītības programmu

6.

Var:

**iesaistīt partnerus izglītības
programmas īstenošanā;
pielīdzināt skolēnu ārpus izglītības
programmas pieredzi.**

Skola veido izglītības programmu -
ņem vērā:

7.

Obligātie valsts pārbaudījumi:

latviešu valodā (vismaz optimālajā līmenī);

svešvalodā (angļu, vācu vai franču – vismaz optimālajā līmenī);

matemātikā (vismaz optimālajā līmenī);

divos no padziļinātajiem kursiem
(augstākajā līmenī).

Skolas piedāvā padziļināto kursu komplektus (izvēļu grozus). Piemēri

- **Filologs, vēsturnieks:**
Latviešu valoda un literatūra II; Vēsture II; Kultūra un māksla II.
- **Kultūra, digitālais dizains, mediji:**
Kultūra un māksla II; Dizains un tehnoloģijas II; Svešvaloda II.
- **Politika, sociālās zinātnes:**
Sociālās zinātnes II; Ģeogrāfija II; Latviešu valoda un literatūra II.
- **Fizika, inženierzinātnes:**
Fizika II; Matemātika II; Sociālās zinātnes II.
- **Matemātika, IKT:**
Matemātika II; Programmēšana II; Svešvaloda II.
- **Medicīna, veterinārija, farmācija, uzturzinātne:**
Bioloģija II; Ķīmija II; Sociālās zinātnes II.

Skola var licencēt savu izglītības programmu IKVD

- Atbilst programmas veidošanas nosacījumiem (skatīt 1.-7.punktu slaidos iepriekš)
- Vispārējās vidējās izglītības standartā neiekļautus skolēnam sasniedzamos rezultātus saskaņo ar VISC
- Nodrošina skolēnam iespēju apgūt vismaz divas svešvalodas

Skolēns izvēlas no skolas piedāvātajiem kursiem

Inženieris ar programmēšanas specializāciju

Stundu saraksta piemērs

10.KLASE	11.KLASE	12.KLASE
Latv. val. I	Latv. val. I	Lit. I
Literatūra. I	Literatūra. I	Svešval. (angļu) (B2)
Svešval. (angļu) (B2)	Svešval. I (angļu) (B2)	Mat. II
Svešval. I (vācu) (B1)	Svešval. I (vācu) (B1)	Fizika II
Vēst. un soc. zinātnes I	Vēst. un soc. zinātnes I	Programmēšana II
Kultūras pamati	Kultūras pamati	Pētn./jaunr. darba izstr.
Matemātika I	Matemātika I	Ķīmija I
Fizika I	Fizika I	Robotika
Ķīmija I	Ķīmija I	Projektīvā ģeometrija
Ģeogrāfija I	Programmēšana I	Sports un veselība
Bioloģija I	Sports un veselība	
Sports un veselība		

Filologs/vēsturnieks

Stundu saraksta piemērs

10.KLASE	
Latv. val. I	3
Literatūra I	3
Svešval. (angļu) I (B2)	3
Svešval.(krievu) I (B2)	3
Svešval. (franču) (B1)	3
Vēst. un soc. zin. I	3
Kult. un māksla (mūzika) I	3
Matemātika I	4
Dabaszinības	5
Diz. un tehnoloģijas I	3
Sports un veselība	3
Kopā	36

11.KLASE	
Latv. val. I	3
Literatūra I	3
Svešval. (angļu) I (B2)	3
Svešval. (krievu) I (B2)	3
Svešval. (franču) (B1)	3
Vēsture un soc. zin. I	4
Kult. un māksla (mūzika) I	3
Matemātika I	4
Dabaszinības	4
Diz. un tehnoloģijas I	3
Sports un veselība	3
Kopā	36

12.KLASE	
Lat. val. un lit. II	6
Projekta darbs	2
Svešval. (krievu) I (B2)	3
Svešval. (franču) (B1)	4
Vēsture II	6
Kultūra un māksla II	6
Matemātika I	4
Filozofija	2
Sports un veselība	3
Kopā	36

Modeļa īstenošana dažāda lieluma skolās

- Latvijas vidusskolas ir dažādas:
 - 30% skolu ir ļoti mazas (mazāk nekā 46 skolēni vidusskolā), tajās mācās 10% vidusskolēnu;
 - 30% skolu ir mazas (no 46 līdz 90 skolēniem vidusskolā), tajās mācās 20% vidusskolēnu;
 - 40% skolu ir vairāk nekā 90 skolēnu vidusskolā, tajās mācās 70% vidusskolēnu.
- Stundu sarakstu iespējams īstenot dažāda lieluma skolās.
- Piedāvātie principi labi darbojas vidusskolās ar vismaz divām paralēlklasēm.
- Jo lielāka skola, jo lielāku izvēli un dziļāku specializāciju iespējams piedāvāt.

Atbalsts izglītības satura principu īstenošanai

- Pamatkursiem *Skola2030* izstrādā:
 - mācību priekšmetu (kursu) programmu paraugus (2020. gada janvāris),
 - mācību līdzekļu paraugus (pakāpeniski no 2020. gada pavasara)
- Padziļinātajiem kursiem *Skola2030* izstrādā kursu programmu paraugus (2020. gada septembris)

Mācību darba organizācija vidusskolā direktora acīm

Igors Grigorjevs,
Ogres 1.vidusskolas direktors

Padziļināto kursu piedāvājums

- 13 padziļinātie kursi – Latviešu valoda un literatūra II, Fizika II utt.
- Izglītības iestādei jāpiedāvā vismaz 4 padziļinātie kursi.
- Kursu skaita ietekme uz izmaksām:
 - ja skolā viena klase (30 vai mazāk skolēnu), tad 4 padziļinātie kursi;
 - ja skolā divas klases (no 30 līdz 60 skolēniem), tad 4 – 6 padziļinātie kursi;
 - ja skolā trīs klases (no 60 līdz 90 skolēniem), tad 4 – 9 padziļinātie kursi.

Padziļināto kursu kombinācijas

- Četri padziļinātie kursi sniedz iespēju izveidot četrus padziļināto kursu komplektus.
- Piemēram, Latviešu valoda un literatūra II, Svešvaloda II, Fizika II un Matemātika II ļauj izveidot šādus komplektus:

Komplekts	Apraksts
1. komplekts	Latv. val. un lit. II + Svešvaloda II + Fizika II
2. komplekts	Latv. val. un lit. II + Svešvaloda II + Matemātika II
3. komplekts	Latv. val. un lit. II + Fizika II + Matemātika II
4. komplekts	Svešvaloda II + Fizika II + Matemātika II

2 scenāriji padziļināto kursu piedāvājumam

- Abos scenārijos skolēns izvēlas trīs padziļinātos kursus, jau iestājoties vidusskolā.
- «Virziena scenārijā» skolēnam ir ļoti ierobežota iespēja mainīt savu padziļināto kursu izvēli. Skolēns apzināti izvēlas skolas piedāvāto virzienu, piem., tehniskās jaunrades virziens.
- «Izvēles scenārijā» skolēnam ir samērā liela iespēja mainīt savu sākotnējo padziļināto kursu izvēli. Skolēns pieņem gala lēmumu par specializāciju pirms divpadsmitās klases.

«VIRZIENA SCENĀRIJA» PIEMĒRS

Kursu veids	Tehnoloģiju virziens	Dabaszinību virziens
Padziļinātie kursi	<ul style="list-style-type: none">• Matemātika II• Svešvaloda II• Programmēšana II	<ul style="list-style-type: none">• Matemātika II• Fizika II• Ķīmija II
Specializētie kursi	<ul style="list-style-type: none">• Robotika• Uzņēmējdarbības pamati	<ul style="list-style-type: none">• Astronomija• Publiskā uzstāšanās
Pamatkursi	<ul style="list-style-type: none">• Matemātika I• Svešvaloda I• Programmēšana I• Dabaszinības	<ul style="list-style-type: none">• Matemātika I• Svešvaloda I• Fizika I• Ķīmija I• u. c.

«IZVĒLES SCENĀRIJA» PIEMĒRS

Kursu veids	10. klase	11. klase	12. klase
Padziļinātie kursi	---	---	<u>Trīs no šiem:</u> <ul style="list-style-type: none">• Matemātika II• Svešvaloda II• Programmēšana II• Fizika II• Ķīmija II
Specializētie kursi	Kādi no šiem: robotika, uzņēmējdarbības pamati, astronomija, publiskā uzstāšanās		
Pamatkursi	<ul style="list-style-type: none">• Matemātika I• Svešvaloda I• Programmēšana I• Fizika I• Ķīmija I• u.c.	<ul style="list-style-type: none">• Matemātika I• Svešvaloda I• Programmēšana I• Fizika I• Ķīmija I• u.c.	<ul style="list-style-type: none">• Citi pamatkursi

PADZIĻINĀTO KURSU IZVĒLES KRITĒRIJI

- Specializēta vai universāla vidusskola.
- Pilsētas, novada vai reģiona konteksts.
- Skolas tradīcijas un kompetence.
- Skolas kopienas viedoklis.

CITI SKOLAS DARBA ORGANIZĀCIJAS ASPEKTI

- Kursa apguves laikam nav jābūt trim gadiem.
- Skolēnus var dalīt ne tikai klasēs, bet arī grupās.
- Mācību stundas ne tikai pāros, bet arī moduļos.

Mēnesis		Septembris					Oktobris			
Nedēļa		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Vēsture un sociālās zinātnes I	3	6	6	6	6	6	6	6	6	
Kultūra un māksla I (teātra māksla) ▼	3	6	6	6	6	6	6	6	6	
Fizika I	4	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ķīmija I	3	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bioloģija I	2	6	6	6	6	6	6	6	6	
Programmēšana I ▼	3	0	0	0	0	0	0	0	0	

NĀKAMIE DARBA SOĻI

- Šajā mācību gadā izmēģināt jaunas pieejas – mācību stundas pāros vai moduļos, skolēnu dalījums grupās.
- Kolektīvā vienoties par virziena vai izvēles scenāriju, vai kādu šo scenāriju kombināciju.
- Vienoties par padziļināto, specializēto un pamatkursu piedāvājumu, apspriešanā iesaistot vecākus un skolēnus.
- Veidot izglītības programmas un mācību stundu sarakstu projektus.
- Lūgt un sniegt palīdzību kolēģiem.

Resursi

- Mācību stundu veidošanas programmatūra:
ASC Timetables u.c.
- *Edurio* skolēnu, skolotāju un vecāku aptaujas anketas par padziļinātajiem kursiem.
- Vebinārs un izstrādāti piemēri mazākai skolai un lielākai skolai.
- *Skola2030* informatīvie materiāli.
- E-pasts: igors.grigorjevs@ogres1v.lv

Paldies!

www.skola2030.lv
facebook.com/Skola2030